

Standardy Ochrony Małoletnich
w Fundacji Aktywnej Rehabilitacji „FAR”
opracowane w formie
Polityki ochrony dzieci i młodzieży
zwanej dalej „Polityką”

Preambuła

Działając na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz art. 7 pkt. 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, Zarząd FAR aktualizuje „Standardy Ochrony Małoletnich” w formie „Polityki ochrony dzieci i młodzieży”, zwanej dalej „Polityką”.

Podstawowym celem Polityki Fundacji Aktywnej Rehabilitacji „FAR”, zwanej dalej „organizacją” jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w jak najlepszym ich interesie.

Każdy członek personelu traktuje dziecko z szacunkiem, respektuje jego prawa, uwzględnia jego potrzeby oraz dostosowuje wymagania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych dziecka, w tym dostosowuje metody i formy pracy oraz poziom komunikacji do dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz dziecka z niepełnosprawnością.

Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel organizacji, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych organizacji oraz swoich kompetencji.

Rozdział I Objaśnienie Terminów

§ 1.

1. Personel lub członek personelu to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, osoba samozatrudniona (osoba fizyczna, która prowadzi działalność gospodarczą i wykonuje osobiście zadania), a także wolontariusz, stażysta, praktykant.
2. Zarząd organizacji to osoby uprawnione do reprezentowania Organizacji zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym.
3. Dziecko/młodzież/małoletni, w rozumieniu polskiego prawa cywilnego to każda osoba do ukończenia 18. roku życia. (Kodeks karny zawęża krąg osób małoletnich posługując się definicją osoby nieletniej, którą jest osoba do ukończenia 17. roku życia).
4. Opiekun dziecka to osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
5. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Krzywdzenie dziecka (przemoc) to każde zamierzone lub niezamierzone działanie na szkodę dziecka, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji, lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania, lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dziecka i/lub zakłócają jego optymalny rozwój. Krzywdzenie dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
7. Przestępstwo – czyn zabroniony przez ustawę pod groźbą kary jako zbrodnia lub występki, bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy.
8. Standardy ochrony małoletnich – zasady zabezpieczenia dzieci i młodzieży przed wszelkimi formami krzywdzenia, których przyjęcie sprawia, że organizacja jest bezpieczna dla dzieci i młodzieży – personel organizacji potrafi zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko ich krzywdzenia oraz podjąć działania profilaktyczne i interwencyjne (m. in.: polityka, personel, procedury, monitoring).
9. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczona przez zarząd organizacji osoba, sprawująca nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie organizacji oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.

10. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem to wyznaczony przez zarząd organizacji członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w organizacji.
11. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Personel organizacji posiada wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci (odpowiednio załącznik nr 7b i 7a).
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka personel organizacji podejmuje rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Personel monitoruje sytuację i dobrostan dziecka, zwraca uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy personelem/opiekunem i dziećmi, jak i pomiędzy samymi dziećmi.
4. Rekrutacja personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią Załącznik nr 1 do niniejszej Polityki.
5. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w organizacji. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.
6. Organizacja szkoli personel w zakresie Polityki zarówno przed rozpoczęciem pracy jak i regularnie w trakcie realizacji zadań.
7. Personel organizacji dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji, organizacji i służb, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci.
8. Organizacja dysponuje informacjami dla dzieci i rodziców na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerami bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży i udostępnia je dzieciom oraz rodzicom.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

§ 3.

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Rodzaje i formy krzywdzenia dzieci (szczegółowy opis stanowi Załącznik nr 7a):
 - a) krzywdzenie fizyczne (naruszenie nietykalności fizycznej) – działanie, w wyniku którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę,
 - b) krzywdzenie psychiczne/emocjonalne (naruszenie godności osobistej) – to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy opiekunem a dzieckiem,
 - c) krzywdzenie seksualne (naruszenie intymności) – włączanie dziecka do lat 15. w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy,
 - d) zaniedbywanie dziecka (naruszenie obowiązku do opieki i/lub praw dziecka) – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb życiowych (np. związanych z jedzeniem, higieną czy zdrowiem) i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

§ 4.

1. W przypadku powzięcia przez członka personelu podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, członek personelu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji zarządowi organizacji. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową. Wzór notatki stanowi załącznik nr 4a.
2. Interwencja prowadzona jest przez zarząd organizacji, który może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, email, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci i opiekunów.
3. W przypadku wyznaczenia innej osoby do prowadzenia interwencji pod pojęciem „zarządu organizacji” należy rozumieć osobę odpowiedzialną za prowadzenie interwencji.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez zarząd organizacji.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony zarządu organizacji, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
6. Do udziału w interwencji można doprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
7. Zarząd organizacji informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy, lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej).
8. Po poinformowaniu opiekunów zgodnie z punktem poprzedzającym, zarząd organizacji składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego lub do ośrodka pomocy społecznej.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
10. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do niniejszej Polityki. Kartę załącza się do Rejestru zdarzeń prowadzonego przez organizację, którego wzór stanowi Załącznik nr 8.

§ 5.

W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby dzwoniąc pod numer 112 – policja lub 998 – pogotowie. Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie powiadamia Zarząd organizacji oraz wypełnia kartę interwencji.

§ 6.

Krzywdzenie przez osobę dorosłą
(krzywdzenie przez personel, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych)

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka, zarząd organizacji przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami. Zarząd organizacji stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane w Karcie interwencji.
2. Zarząd organizacji organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo, zarząd organizacji sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia zarząd organizacji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
5. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania –

konieczności wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

6. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu organizacji, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
7. W przypadku, gdy członek personelu organizacji dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, zarząd organizacji powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego/zakończenie współpracy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest personelem organizacji, lecz jest zatrudniona przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren organizacji, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.
8. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
9. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

Procedura interwencji stanowi Załącznik nr 7.

§ 7.

Krzywdzenie rówieśnicze

(krzywdzenie przez inne dziecko, które nie ukończyło 17. roku życia)

1. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy samymi dziećmi, członek personelu zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
2. Decyzje dotyczące konkretnego dziecka powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych dzieci.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w organizacji (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane w Karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
4. Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
5. Z opiekunami dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
6. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzanego o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.
7. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w działaniach organizacji należy porozmawiać z dzieckiem poddawany krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Zarząd organizacji organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).
8. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku poniżej 13 lat, jego zachowanie traktowane jest jako przejaw demoralizacji. Sąd może zastosować środki wychowawcze.
9. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
10. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi

przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

Procedura interwencji stanowi Załącznik nr 7.

Rozdział IV **Plan wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia**

§ 8.

1. Plan wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia funkcjonuje równolegle z podejmowanymi prawnymi działaniami interwencyjnymi, a jego podstawową zasadą jest:
 - a) obserwacja dziecka i zwracanie uwagi na wszelkie niepokojące sygnały,
 - b) zapewnienie dziecku warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również poza organizacją,
 - c) udzielanie wsparcia rodzicom/opiekunom,
 - d) współpraca międzyinstytucjonalna.
2. Plan wsparcia dziecka obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.
3. Plan wsparcia dziecka nie kończy się wraz z końcem procedury prawnej.

Rozdział V **Zasady ochrony wizerunku dziecka**

§ 9.

1. Organizacja zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Organizacja, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią Załącznik nr 5 do niniejszej Polityki.

§ 10.

1. Personelowi organizacji nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie organizacji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, personel organizacji może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§ 11.

1. Upublicznienie przez członka personelu wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci (zwłaszcza dzieci z chwilą ukończenia 13. roku życia, które nabywają ograniczoną zdolność do czynności prawnych).

Rozdział VI **Zasady dostępu dzieci do Internetu**

§ 12.

1. Organizacja, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne), a także chronić przed doświadczaniem krzywdzenia ze strony dorosłych (np. grooming) lub rówieśników (różne formy cyberprzemocy).
2. Na terenie organizacji dostęp dziecka do Internetu możliwy jest wyłącznie pod nadzorem członka personelu

organizacji i tylko na wyznaczonych urządzeniach organizacji z ograniczonym poziomem uprawnień. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się dostęp na prywatnych telefonach komórkowych dzieci za pomocą wyizolowanej sieci Wi-Fi organizacji, po podaniu hasła.

3. Personel organizacji informuje dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

§ 13.

1. Osoba odpowiedzialna za Internet sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
2. Istnieje procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze (Załącznik nr 3).
3. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczona osoba stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
4. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, osoba odpowiedzialna za Internet przekazuje zarządowi organizacji, który powiadamia opiekunów dziecka o zdarzeniu.

Rozdział VII **Monitoring stosowania Polityki**

§ 14.

1. Zarząd organizacji wyznacza osoby odpowiedzialne za Politykę ochrony dzieci w organizacji:
Anna Chramęga – członek Zarządu, e-mail: anna.chramega@far.org.pl tel. 22 651 88 02, 608 629 862, a w razie nieobecności Lidia Krasowicz – członek Zarządu, e-mail: lidia.krasowicz@far.org.pl, tel: 22 651 88 02, 660 473 067
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Polityki, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci, reagowanie na sygnały naruszenia Polityki i prowadzenie Rejestru zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci (Załącznik nr 8) oraz za proponowanie zmian w Polityce.
3. Osoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadzają wśród personelu organizacji, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 6 do niniejszej Polityki.
4. W ankiecie personel może proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w organizacji.
5. Osoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, dokonują opracowania ankiet wypełnionych przez członków personelu. Sporządzają na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazują zarządowi organizacji.
6. Zarząd organizacji wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza personelowi, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Polityki.

Rozdział VIII **Przepisy końcowe**

§ 15.

1. Aktualizacja Polityki została zatwierdzona Uchwałą Zarządu FAR nr 1 z dnia 6 maja 2026 roku.
2. Polityka wchodzi w życie z dniem jej aktualizacji.
3. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu organizacji, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej organizacji oraz udostępnianie wydrukowanej wersji Polityki w każdym biurze FAR.